

hogeschool

TEKST: PAUL VAN DIJK

BEELD: HANNAH BLOM, ADRIËNNE NIJSSSEN

Hannah Blom, beeldhouwster

Beweging, vuur en licht zijn mijn elementen

Het kan verkeren. Hannah Blom, beeldhouwster, groeide op in een kunstzinnig nest en nam zich voor nooit kunstenaar te worden. “Kunstenaars waren halvegaren, gestoorde mensen die geen raad wisten met zichzelf, nergens anders aan de bak konden. Ik wilde daar niets mee te maken hebben.” Pas veel later, na een hele omwenteling, merkte ze dat kunstenaars ook heel bevlogen mensen kunnen zijn die vaak een grote visie hebben op het leven. “Ik vind ze eigenlijk de thermometer van de samenleving.”

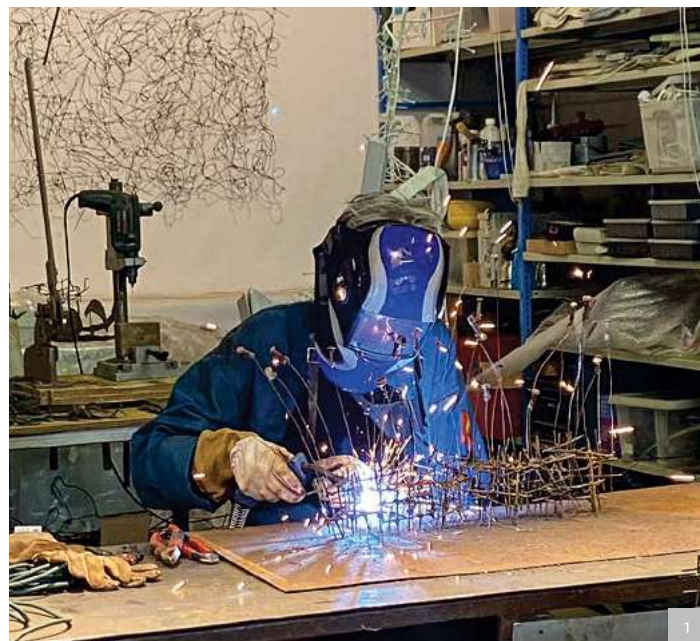
Afbreken en opbouwen

Ik bezoek haar, samen met Wil Uitgeest, in haar atelier op een industrieterrein in Amersfoort. Overall is metaal te zien, bijna nooit strak en schoon, bijna altijd verweerd of anderszins aangetast, verbogen of verfrommeld, staaldraad in een kluwen, gekromde staven en flarden roestig ijzer. Nieuw plaatmateriaal, vindt Hannah, moet altijd eerst een tijdje buiten liggen, in weer en wind, vuil worden, aangetast. Het moet eerst uit zijn gestreken nieuwe staat verlost worden wil ze er iets mee kunnen aanvangen. Daarna wordt het in stukken of repen gesneden met een plasmasnijder, of klein gezaagd of gehakt. “Ik breek vaak eerst iets moois en gaafs af in brokken en nog kleinere stukjes, net als met je eten in het maag-darm kanaal. Die cyclus van afbraak en nog verdere afbraak tot minuscule bouwstenen, om dan te beginnen met opbouwen in het lichaam, zo werk ik ook.”

*Ik vind het prachtig om het vuur te temmen
en het te leren gebruiken
voor de bouw van iets anders*

Van steen naar metaal

Hier verraadt ze iets van haar eerdere opleiding tot huisarts, een beroep dat ze ook korte tijd heeft uitgeoefend. Ze belandde in een burn-out, gevolgd door een zware depressie. Ze sloeg zich

erdoorheen door te gaan beeldhouwen. Na dat een tijd met plezier gedaan te hebben, realiseerde ze zich dat ze met het hakken in steen vooral iets aan het weghalen was: de idee zat er al in en moest er nog uit gehaald worden. Het strookte niet meer met haar behoefte om te spelen. Spelen is afbreken, opbouwen, omvormen en zo nieuwe betekenis geven. Ze besloot lessen te nemen in lassen, op een ROC in Nieuwegein. “Ik was toen veertig jaar en zat daar tussen de jongens van achttien, die meters moesten leren maken met lassen. Ik maakte daar van die bibberige lasnaden, maar zij werden daar opgeleid tot scheepslasser en dat moesten perfecte lasnaden zijn natuurlijk. Maar vanaf dat moment was ik in mijn element. Ik vind het vuurelement schitterend, ik zoek heel erg naar de beweging, het vuur, het licht. Ik vind het prachtig om het vuur te temmen en het te leren gebruiken voor de bouw van iets anders.” (afb. 1)

Spelen

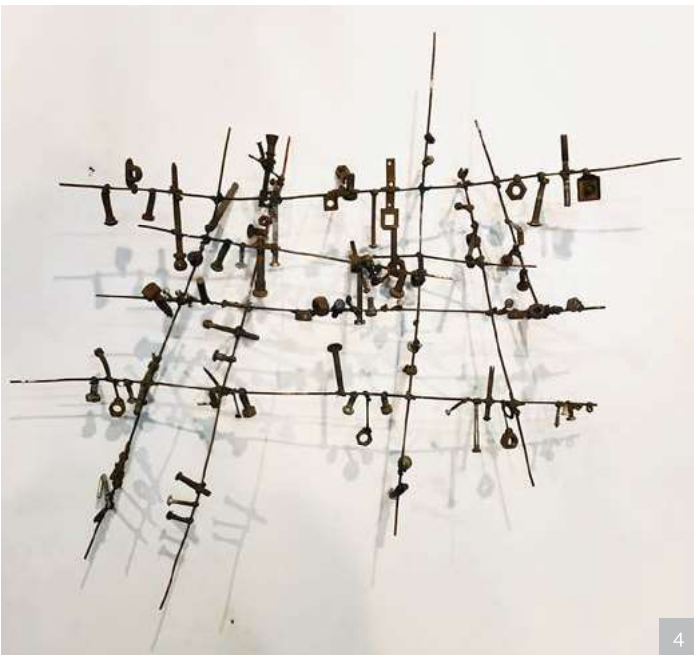
Met de elementen aarde en water heeft ze niet zo veel, zegt ze. Opvallend is dat ze met vuur en metaal zo'n hoop luchtig werk maakt. Neem haar serie 'grassen' (ze is verzot op helmgras). (afb. 2 en 3) De speeldrift spat ervan af. Ze heeft een tijdje zo gewerkt en het verkocht ook goed. Maar de vanzelfsprekendheid sloop er op een gegeven moment in en toen was ze er heel snel op uitgekeken. “Ik zoek naar dat wat buiten de codes valt, wat niet in balans is, niet is afgerond, wat ontsnapt aan de harmonie. Niet per se disharmonie, maar ik wil dat iets blijft verrassen. Ik vind het ook uitdagend om met mijzelf te spelen, iets te maken dat mijn eigen denkraam overstijgt. Mijn denken zit vaak mijn kunstenaarschap in de weg. Elke dag heb ik daar wel een paar keer last van.”

Volumes

Er zijn kunstenaars die grote dichte volumes in elkaar lassen. Ook dat heeft Hannah een keer geprobeerd. “Maar dan kan ik niet nalaten om wat extra rare naden te maken, liefst wat grof en ruw in plaats van perfect glad afgewerkt, dan blijft het altijd nog iets speels

Mijn mooiste werk vind ik het werk waar ordening en chaos elkaar heel dicht naderen

houden. De plasmasnijder, dat was een ontdekking! Daarmee snij ik niet langs keurige rechte lijnen, ik maak er mijn eigen bibberlijnen mee, mijn eigen handschrift." "Bijna al mijn werk is open, beweeglijk, luchtig. Liefst beweging met vaart er in, dat vind ik spannend."

Muzikale structuren

"Een deel van mijn inspiratie komt van de architectuur, van het bouwen, construeren. Het zijn vaak wel bouwwerken, constructies." Ze zitten goed in elkaar, niet alleen technisch, maar ook wat betreft compositie. Ze staan of hangen vaak tegen een witte achtergrond en vormen dan een grafisch patroon met de eigen schaduwen erbij. (afb. 4 en 5) Je ziet vaak schietende of beweeglijk kringelende lijnen, maar het valt niet uit elkaar. En in dat lijnenspel zitten vaak iets grotere, vastere stukken. De constructie, de compositie is samenhangend. Soms wekt het associaties met een moderne partituur, maar los daarvan: er is zo veel muziek in haar werk te beleven! Steeds gaat het om verbanden, intervallen tussen de elementen.

Ordening en chaos

In een van de recente werken die ze maakte, nam ze de uitdaging op van de haakse hoek. "Een haakse hoek is op zich heel saai, extreme ordening, maar hij lost op in een warboel van rare vormen." We spreken over symmetrie en asymmetrie. "Symmetrie is de dood in de pot. Het is wel heel rustgevend, je weet wat je verwachten kunt, het is voorspelbaar, onbeweeglijk. Maar pas met de asymmetrie komt de beweging. Mijn mooiste werk vind ik het werk waar ordening en chaos elkaar heel dicht naderen. Soms moet je bepaalde ordening hebben om de chaos te kunnen verdragen, en andersom. Alleen chaos is het ook niet."

Terechtkomen in Hannah Bloms werk betekent je begeven in een fel dynamische, beweeglijke, chaotische wereld met af en toe de nodige rustpunten. En steeds, als je de gehele compositie overziet, is er de ervaring van evenwicht. Je kunt je omgeven voelen door rauw en zelfs woest materiaal, dat je op het verkeerde been zet. Maar steeds, als je afstand neemt, weet je dat het niet zinloos bij elkaar zit, er ontstaat samenhang. De compositie getuigt van de werkzaamheid van een Ik. Die tegenstelling, tussen ordening en chaos, uithouden en beheersen, dat is de uitdaging die Hannah zoekt en waartoe ze de kijker uitnodigt. ||